مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد
دورهٔ هفتم، شماره ۳، شماره پیاپی ۷، پاییز ۹۱
ص ۹۲-۷۹

ارزیابی نیازهای آموزشی اعضاء هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۰

سید سعید مظلومی محمود آباد[۱]، سعیده نوروزی*[۲]، علی نوروزی[۳]، مهدی میرزایی علویجه[۴]

۱- دکترای آموزش بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
۲- دانشجوی دکترای آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
۳- دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران
۴- دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱/۱۶ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۴/۲۲

چکیده

سابقه و اهداف: شناسایی نیازهای آموزشی، گامی مهم در برنامه ریزی برای برنامه‌های رشد اعضاء هیئت علمی بوده و نقش مهمی در ارتقای کیفیت آموزش دارد. هدف مطالعه حاضر، تعیین نیازهای آموزشی اعضاء هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی یزد و اولویت بندی این نیازها بود تا اولویت‌هایی که باید آموزش داده شود، تعیین و به مسئولان برای طراحی برنامه‌های آموزشی ارائه گردد.

روش بررسی: مطالعه از نوع مقطعی بود که بر روی کلیه اعضاء هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد به تعداد ۲۶۰ نفر انجام شد. با استفاده از شاخص‌های بدست آمده از مرور متون، پرسشنامه‌ای تنظیم سپس روایی و پایایی آن تعیین شد. اهمیت نیاز آموزشی با نمره ۱ تا ۲۰ مشخص گردیده بود؛ و در نهایت داده‌ها تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: حیطه‌های مختلف نیاز آموزشی در اعضاء هیئت علمی بالینی به ترتیب: حیطه آشنایی با آیین نامه‌های مرتبط با ارتقاء، پژوهش، توسعه فردی و در اعضاء هیئت علمی غیر بالینی به ترتیب: حیطه پژوهش، آشنایی با آیین نامه‌های مرتبط با ارتقاء و آموزش اولویت‌بندی گردید. در اعضاء هیئت علمی بالینی: اولویت اول در حیطه آموزش، طراحی، اجرا و تحلیل آزمون‌های شفاهی و مشاهده؛ در حیطه پژوهش، مهارت تحلیل آماری داده‌ها و در اعضاء هیئت علمی غیر بالینی: اولویت اول در حیطه آموزش، نحوه پرورش تفکر انتقادی و قدرت استدلال؛ در حیطه پژوهش، نحوه ارزیابی و داوری طرح‌های تحقیقاتی بود.

نتیجه‌گیری: اعضاء هیئت علمی بالینی به هر هفت حیطه اصلی، به ویژه آیین نامه‌های مرتبط با ارتقاء و اعضاء هیئت علمی غیر بالینی به حیطه پژوهش نیاز آموزشی دارند. پیشنهاد می‌گردد برای برنامه‌ریزی اهمیت و وزن هر هفت حیطه به صورت استاندارد مشخص شود.

واژه‌های کلیدی: نیاز آموزشی، اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی، علوم پزشکی یزد

* (نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۰۲۴۲-۵۲۶۳۹۸۰، آدرس الکترونیکی: Norouzi62@yahoo.com

ارجاع به این مقاله به صورت زیر است:
Mazloomy Mahmoodabad S.S, Norouzi S, Norouzi A, Mirzaei Alavijeh M. ***Educational needs of faculty members of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2011***. Journal of Medical Education and Development. 2012; 7(3): 79-92

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

مقدمه

اعضاء هیئت علمی، مهم‌ترین سرمایه هر مؤسسه آموزش عالی محسوب می‌شوند. توانمندسازی اعضاء هیئت علمی در زمینه‌های تدریس، دانش پژوهی و رهبری سبب می‌گردد رسالت‌ها و اهداف وسیع مؤسسه آموزشی نیز تحقق یابد (۱). توانمندسازی، فرایندی است که اعضاء هیئت علمی را برای ایفای نقش‌های مختلف آموزشی آماده ساخته و موجب تقویت آنان در راستای مولد بودن و به روز بودن گردد (۲). دانشگاه‌های علوم پزشکی خصوصاً دانشکده‌های پزشکی باید به نحوی برنامه ریزی کنند که اساتید به کمک آن بتوانند قابلیت‌های خویش را، فراتر از حیطهٔ تخصصی خود گسترش دهند و قادر باشند آموزش دانشجویان را در بالاترین حد ممکن عملی سازند (۳). نیازسنجی سبب می‌گردد اهداف طوری تنظیم شود که بیشترین ارتباط را با فعالیت‌های حرفه‌ای شرکت کنندگان داشته و این اهداف از طریق فعالیت‌های انجام گرفته در دوره قابل دستیابی باشند (۴).

در پژوهشی در خصوص نیازهای آموزشی دوره کارشناسی پرستاری، پنج محور اصلی شامل معلم، برنامه درسی، امکانات محیطی و اجتماعی، مدیریت آموزشی و فراگیر به دست آمد که در مرکز آن معلم قرار داشت و نیاز به افزایش دانش کافی و تبحر بالینی، نیاز به تغییر روش تدریس، ارتباط مؤثر، حمایت و نظارت و ارزشیابی مناسب از مهم‌ترین نیازهای ایشان بود (۵).

یارمحمدیان در مطالعه‌ای تحت عنوان "الگوهای مناسب نیازسنجی از نظر مدیران و کارشناسان بهداشتی" نیازسنجی آموزشی را اولین و اساسی‌ترین گام در برنامه‌ریزی سیستم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ذکر نموده است و تعیین نیازها بر اساس الگوها و تکنیک‌های دقیق را منجر به افزایش اثربخشی و کارآیی برنامه ریزی در سیستم می‌داند (۶).

بر اساس مطالعه‌ای که نظرات مدیران و کارشناسان آموزش مداوم کشور در خصوص ویژگی‌های الگوهای کارآمد نیازسنجی را جمع آوری نموده است، ارزیابی فعالیت مراکز آموزش مداوم بر مبنای ارائه برنامه‌های منسجم و هدفمند که با نیازسنجی قبلی طراحی شده باشد و محتوای برنامه بر اساس نتایج آن تنظیم شود، روشی کارآمدتر از شمارش صرف آمار و کمیت‌های برنامه‌های اجرا شده بوده، و نهادینه ساختن نیازسنجی در طراحی برنامه‌های آموزش مداوم از مهم‌ترین پیشنهادات این پژوهش بود (۷).

برنامه‌های آموزشی متنوعی برای توانمندسازی اعضاء هیئت علمی می‌تواند طراحی گردد از قبیل: کارگاه، سمینار، کنفرانس از راه دور، دوره‌های کوتاه مدت، رسانه‌های الکترونیکی، فرصت مطالعاتی و دوره‌های خودآموز (۱۰-۸،۱). در طراحی و برگزاری دوره باید توجه داشت دوره‌هایی مؤثر واقع می‌شوند که در آن‌ها از یادگیری مبتنی بر تجربه استفاده و بازخورد داده شود، همکاران در دوره آموزشی رابطه مؤثری با هم برقرار کنند، مداخلات طراحی شده بر اساس اصول یاددهی و یادگیری باشد و در هر مداخله مجموعه‌ای از روش‌های آموزشی مورد استفاده قرار گیرد (۱۱، ۱۰).

توصیه شده با وجودی که توانمندسازی اعضاء هیئت علمی یک فرایند فردی است، برای آن یک رویکرد چند جانبه بکار گرفته شود. در یک برنامه توانمندسازی جامع، حیطه آموزش‌های حرفه‌ای، حیطه آموزشی، حیطه رهبری و حیطه سازمانی باید در نظر گرفته شود (۱).

وظایف اعضاء هیئت علمی را در سه حیطه آموزش، پژوهش و مدیریت طبقه بندی می‌کنند (۱۵،۱۲،۱۱،۷)، بر این اساس معاونت آموزشی و امور دانشگاهی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در بهمن ۱۳۸۲، طیف گسترده وظایف عضو هیئت علمی را در شش حیطه آموزش، تحقیق و پژوهش، توسعه فردی، فعالیت‌های اجرایی و مدیریتی، ارائه خدمات درمانی و ارتقاء سلامت و فعالیت‌های تخصصی در خارج از دانشگاه تصویب نمود (۱۴). هدف مطالعه حاضر، تعیین نیازهای آموزشی اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی دانشگاه علوم پزشکی یزد در هفت حیطه شرح وظایف آن‌ها و اولویت بندی این نیازها می‌باشد تا اولویت‌هایی که

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

باید آموزش داده شوند، تعیین و به مسئولان برای طراحی برنامه‌های آموزشی ارائه گردند. انتظار می‌رود اعضاء هیئت علمی با گذراندن هر یک از این دوره‌ها بتوانند نیازهای آموزشی خود را برآورده ساخته و بدین وسیله با بالا بردن کیفیت عملکرد آن‌ها نیاز دانشگاه نیز مرتفع گردد.

هر چند نمونه‌ای از این پژوهش در سال ۱۳۸۸ در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شده است ولی با توجه به تغییراتی که در نیازهای آموزشی انجام شده و تشویق دانش پژوهی اعضاء هیئت علمی و نیز ارسال آیین نامه رکود هیئت علمی و لزوم ارائه برنامه متناسب، این پژوهش مجدداً انجام شد.

روش بررسی

مطالعه حاضر یک مطالعه نیازسنجی است که به صورت توصیفی- مقطعی انجام گرفت. با استفاده از شاخص‌های بدست آمده از مرور متون و مطالعات داخلی و خارجی مشابه، دستورالعمل شش حیطه‌ای شرح وظایف اعضاء هیئت علمی، بحث دانش پژوهی در اعضاء هیئت علمی و ارسال آیین نامه رکود هیئت علمی و ارائه برنامه متناسب، پرسشنامه‌ای تنظیم شد، سپس روایی پرسشنامه با کمک ۵ نفر صاحبنظر در آموزش پزشکی تأیید شد و پایایی آن هم با استفاده از روش آلفا کرونباخ، ۰/۹۸ بدست آمد (آلفای کرونباخ در همه حیطه‌ها حدود ۰/۹۸بدست آمد). مقیاس استفاده شده در پرسشنامه به صورت مقیاس کمی بوده و از تکمیل‌کنندگان خواسته شد که به شاخص‌ها بر حسب اهمیت آن‌ها، نمره از یک تا بیست بدهند که در آن یک به معنای کم‌ترین و بیست به معنای بیشترین نیاز در نظر گرفته شده بود. از تعداد ۸۵ گویه پرسشنامه به ترتیب: حیطه آموزش شامل ۱۶ گویه، پژوهش ۲۳ گویه، توسعه فردی ۲۰ گویه، فعالیت‌های اجرایی و مدیریتی ۱۰ گویه، خدمات درمانی و ارتقای سلامت شامل ۹ گویه، فعالیت‌های تخصصی خارج از دانشگاه ۳ گویه و آشنایی با آیین نامه‌های مرتبط با ارتقاء ۴ گویه بود. همچنین دو سؤال باز در مورد مهارت‌های عمومی و اختصاصی در نظر گرفته شد.

در این مطالعه روش نمونه‌گیری به صورت سرشماری بود، جامعه مورد مطالعه کلیه اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد که در سال ۹۱-۱۳۹۰ مشغول به خدمت بودند را به تعداد ۲۶۰ نفر (شامل ۱۵۳ نفر اعضاء هیئت علمی بالینی و ۸۷ نفر اعضاء هیئت علمی غیربالینی) تشکیل داد. با توجه به مشغله زیاد اعضاء هیئت علمی، احتمال کم بودن میزان برگشت پرسشنامه‌ها نیز وجود داشت، بنابراین نظرات کلی اعضاء هیئت علمی پرسیده شد. پرسشنامه‌ها برای اعضاء هیئت علمی ارسال شد و با پیگیری‌های مکرر تلفنی و حضوری و نظارت مستمر به مدت ۵ ماه، ۲۴۰ پرسشنامه تکمیل و بازگردانده شد. در نهایت داده‌ها با کمک نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد و به منظور توصیف داده‌ها از شاخص‌های آماری میانگین و انحراف معیار استفاده گردید.

یافته‌ها

نتایج بدست آمده نشان داد که از ۲۴۰ پرسشنامه دریافتی از اعضا هیئت علمی، ۲۴/۶ درصد زن و ۶۳/۶ درصد مرد، و از نظر تحصیلات ۱۱/۰ درصد کارشناسی ارشد، ۳۵/۳ درصد دکترا، ۲۷/۹ درصد متخصص، ۵/۵ درصد فلوشیب و ۸/۵ درصد فوق تخصص بودند. رتبه علمی آن‌ها ۱۱/۰ درصد مربی، ۵۴/۴ درصد استادیار، ۱۹/۱ درصد دانشیار و ۳/۳ درصد استاد بود. وضعیت استخدامی هیئت علمی شرکت کننده، ۴۱/۲ درصد رسمی، ۱۴/۷ درصد پیمانی،۲۱/۰ درصد در حال گذراندن طرح تخصص (ضریب k) بودند که ۸/۵ درصد تمام وقت و ۲/۹ درصد پاره وقت خدمت می‌کردند. سن ۲۹/۴ درصد از اعضاء هیئت علمی ۳۹-۳۰ سال، ۴۰/۴ درصد ۴۹-۴۰، ۱۷/۳ درصد ۵۹-۵۰ و ۱/۱ درصد ۶۹-۶۰ سال بود. ۵۶/۳٪ از اعضاء هیئت علمی، بالینی و ۳۲/۰٪ از اعضاء هیئت علمی، غیر بالینی بودند.

میانگین و انحراف معیار نمرات کسب شده توسط اعضاء هیئت علمی بالینی در حیطه‌های مختلف به ترتیب اولویت نمره شامل آشنایی با آیین نامه‌های مرتبط با ارتقاء (۱۴/۵۶±۵/۱۰)، پژوهش (۱۳/۱۰±۴/۲۱)، توسعه فردی

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

(۱۲/۴۵±۳/۹۸)، فعالیت‌های اجرایی و مدیریتی (۱۲/۲۴±۵/۲۱)، آموزش (۱۲/۰۱±۴/۲۴)، فعالیت‌های تخصصی خارج از دانشگاه (۱۱/۹۶±۵/۵۵)، خدمات درمانی و ارتقاء سلامت (۱۱/۸۹±۵/۲۳) بودند. میانگین و انحراف معیار نمرات کسب شده توسط اعضاء هیئت علمی غیر بالینی در حیطه‌های مختلف به ترتیب اولویت نمره شامل: پژوهش (۱۱/۴۱±۵/۲۹)، آشنایی با آیین نامه‌های مرتبط با ارتقاء (۱۱/۲۲±۶/۲۳)، آموزش (۱۰/۸۲±۴/۳۲)، توسعه فردی (۱۰/۳۲±۴/۷۲)، فعالیت‌های تخصصی خارج از دانشگاه (۱۰/۲۲±۴/۵۳)، فعالیت‌های اجرایی و مدیریتی (۱۰/۲۰±۵/۳۵) بود. در جداول ۱ تا ۴، اولویت بندی نیازهای آموزشی بر حسب حیطه‌های مختلف پرسشنامه و همچنین میانگین و انحراف معیار گویه‌های پرسشنامه در اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی آورده شده است.

جدول ۱: اولویت‌های نیازهای آموزشی اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی دانشگاه علوم پزشکی یزد در حیطه آموزش

اولویت نیازهای آموزشی در حیطه آموزش	اعضاء هیئت علمی بالینی	اعضاء هیئت علمی غیربالینی
	میانگین ± انحراف معیار	میانگین ± انحراف معیار
طراحی، اجرا و تحلیل آزمون‌های عملی	۱۳/۷۰ ± ۴/۷۰	۱۱/۶۸ ± ۵/۲۸
طراحی، اجرا و تحلیل آزمون‌های شفاهی و مشاهده	۱۲/۹۷ ± ۵/۲۸	۱۲/۵۸ ± ۴/۸۳
نحوه طراحی و اجرای آموزش از راه دور	۱۲/۸۱ ± ۵/۶۶	۱۲/۰۶ ± ۵/۷۳
نحوه ارتقاء انگیزه دانشجویان	۱۲/۷۶ ± ۵/۶۷	۱۲/۵۸ ± ۵/۲۲
شیوه‌های ارزشیابی برنامه‌های آموزشی	۱۲/۳۸ ± ۴/۸۴	۱۰/۳۴ ± ۵/۷۱
نحوه پرورش تفکر انتقادی و قدرت استدلال	۱۲/۳۵ ± ۶/۲۹	۱۲/۵۹ ± ۴/۸۳
طراحی، اجرا و تحلیل آزمون‌های کتبی	۱۲/۱۷ ± ۵/۳۶	۱۰/۳۷ ± ۶/۱۱
نحوه آموزش اخلاق حرفه‌ای	۱۱/۸۴ ± ۶/۲۱	۱۱/۷۹ ± ۵/۹۷
مهارت در استفاده از انواع روش‌ها و فنون آموزش دروس عملی	۱۱/۷۹ ± ۵/۶۵	۱۱/۵۵ ± ۵/۵۷
مهارت در استفاده از انواع روش‌ها و فنون آموزش دروس نظری	۱۱/۷۵ ± ۵/۴۶	۱۰/۶۲ ± ۶/۰۰
نحوه انتخاب و تهیه وسایل کمک آموزشی	۱۱/۶۷ ± ۵/۹۹	۹/۵۱ ± ۶/۲۹
نحوه ارزشیابی اخلاق حرفه‌ای	۱۱/۶۳ ± ۶/۰۶	۱۱/۴۱ ± ۵/۵۶
نحوه ارتباط با دانشجو	۱۱/۴۰ ± ۵/۹۹	۱۱/۰۶ ± ۶/۲۸
روش تدریس در عرصه‌های مختلف بالینی شامل اطاق عمل، درمانگاه، بخش و اورژانس	۱۱/۳۰ ±۵/۸۵	۸/۴۸ ± ۴/۹۳
مهارت راهنمایی و مشاوره با دانشجویان	۱۱/۱۵ ± ۶/۳۴	۱۰/۷۹ ± ۵/۸۱
چگونگی تهیه طرح درس	۱۰/۵۶ ± ۵/۹۵	۸/۲۷ ± ۷/۱۸

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

جدول ۲: اولویت‌های نیازهای آموزشی اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی دانشگاه علوم پزشکی یزد در حیطه پژوهش

اولویت نیازهای آموزشی در حیطه پژوهش	اعضاء هیئت علمی بالینی	اعضاء هیئت علمی غیربالینی
	میانگین ± انحراف معیار	میانگین ± انحراف معیار
مهارت تحلیل آماری داده‌ها	۱۶/۹۱ ± ۲/۹۷	۱۲/۴۴ ± ۶/۶۲
مقاله نویسی به زبان انگلیسی	۱۴/۵۲ ± ۵/۸۱	۱۱/۳۱ ± ۶/۷۹
فنون تألیف کتاب و درسنامه	۱۳/۸۳ ± ۵/۴۲	۱۲/۷۹ ± ۴/۷۸
نحوه ارزیابی و داوری کتاب‌های علمی	۱۳/۸۱ ± ۵/۵۲	۱۱/۷۵ ± ۵/۴۵
طراحی و اجرای پژوهش‌های ثانویه	۱۳/۶۹ ± ۵/۷۲	۱۲/۲۷ ± ۵/۷۷
نحوه ارزیابی و داوری مقالات علمی	۱۳/۴۳ ± ۵/۹۷	۱۱/۷۵ ± ۵/۴۵
نحوه راهنمایی و نظارت بر پایان نامه‌ها	۱۳/۳۵ ± ۶/۴۶	۹/۶۲± ۶/۴۹
نحوه ارزیابی و داوری طرح‌های تحقیقاتی	۱۳/۳۱ ± ۶/۰۸	۱۴/۹۶ ± ۷/۸۵
طراحی پژوهش در آموزش	۱۳/۱۶ ± ۵/۷۰	۱۲/۱۰ ± ۴/۰۷
مقاله نویسی به زبان فارسی	۱۳/۱۵ ± ۶/۳۶	۱۰/۰۰ ± ۷/۶۶
طراحی و اجرای کارآزمایی های بالینی	۱۳/۱۰ ± ۵/۹۱	۱۲/۵۸ ± ۴/۰۷
جستجو در متون و منابع علمی و بانک‌های اطلاعاتی	۱۲/۹۹ ± ۵/۴۶	۱۰/۵۸ ± ۷/۲۵
طراحی تحقیق	۱۲/۹۴ ± ۶/۳۵	۱۰/۸۲ ± ۶/۸۰
نحوه اولویت بندی و انتخاب موضوع پژوهش	۱۲/۸۵ ± ۶/۰۳	۱۱/۵۸ ± ۵/۹۰
آموزش نحوه سفارش و دریافت کتب و مجلات مورد نیاز	۱۲/۸۴ ± ۶/۰۴	۹/۵۷ ± ۶/۴۲
شناخت محل‌ها و شرایط دریافت حمایت‌های علمی، مالی و مدیریتی جهت پژوهش	۱۲/۷۷ ± ۵/۹۹	۱۲/۴۱ ± ۵/۳۸
نحوه برگزاری ژورنال کلوب	۱۲/۲۴ ± ۵/۹۱	۱۱/۴۱ ± ۵/۹۷
نحوه استفاده حداکثر از همایش‌های علمی	۱۲/۲۰ ± ۶/۱۴	۱۰/۴۴ ± ۶/۴۵
پزشکی مبتنی بر شواهد	۱۲/۱۶ ± ۵/۷۹	۱۰/۷۹ ± ۵/۵۷
مهارت ارائه گزارش تحقیق در همایش‌های علمی	۱۱/۹۴ ± ۶/۲۲	۹/۶۸ ± ۶/۶۳
فنون ویراستاری کتاب و مجله	۱۰/۱۰ ± ۵/۰۰	۱۲/۰۰ ± ۵/۲۳
مدیریت پروژه‌های پژوهشی	۱۱/۸۳ ± ۵/۸۳	۱۱/۴۸ ± ۶/۶۳
روش‌های مؤثر ارتباط با مراکز صنعتی	۱۰/۹۰ ± ۵/۷۰	۱۱/۹۳ ± ۶/۰۰

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

جدول ۳: اولویت‌های نیازهای آموزشی اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی دانشگاه علوم پزشکی یزد در حیطه توسعه فردی

اولویت نیازهای آموزشی در حیطه آموزش	اعضاء هیئت علمی بالینی	اعضاء هیئت علمی غیربالینی
	میانگین ± انحراف معیار	میانگین ± انحراف معیار
نگارش متون علمی تخصصی	۱۴/۷۱±۵/۳۴	۸/۶۸ ± ۶/۹۷
محاوره	۱۴/۴۶±۵/۴۳	۱۱/۶۵±۶/۵۲
چگونگی استفاده از دوره‌های فلوشیب، کوتاه مدت، دراز مدت و فرصت مطالعاتی	۱۴/۲۹ ± ۵/۹۲	۱۰/۹۳ ± ۶/۴۱
نگارش متون عمومی	۱۴/۲۲ ± ۵/۵۵	۱۰/۵۸ ± ۵/۶۸
شنیدن	۱۴/۱۶ ± ۵/۵۶	۱۱/۲۷ ± ۶/۳۸
کاربرد SPSS	۱۳/۷۹ ± ۵/۴۵	۱۱/۱۳ ± ۶/۹۷
Reference manager	۱۳/۱۵ ± ۶/۰۸	۱۱/۵۵ ± ۵/۸۹
بودجه بندی و برنامه‌ریزی اقتصادی در حرفه	۱۲/۷۹ ± ۸/۸۴	۱۰/۶۸ ± ۵/۷۰
Photoshop	۱۲/۵۹ ± ۷/۴۴	۸/۲۷ ± ۶/۸۸
درک مطلب	۱۲/۴۳ ± ۶/۶۹	۹/۴۴ ± ۶/۵۲
مهارت‌های زندگی	۱۲/۳۹ ± ۶/۳۶	۱۰/۸۶ ± ۵/۳۷
نحوه خود ارزیابی و ارزیابی از همکار	۱۲/۱۸ ± ۶/۱۰	۱۱/۸۶±۵/۴۶
ترجمه متون علمی	۱۲/۱۵ ± ۶/۵۷	۱۰/۳۷ ± ۶/۲۲
Internet explorer	۱۱/۸۲ ± ۶/۷۲	۸/۲۰±۶/۹۷
Access	۱۱/۴۰ ± ۶/۸۳	۹/۹۶ ± ۴/۸۶
Outlook	۱۱/۳۳ ± ۶/۳۱	۹/۷۹ ± ۵/۶۳
Excel	۱۱/۰۵ ± ۶/۳۱	۹/۹۶ ± ۶/۷۶
MS Word	۱۰/۴۹±۶/۴۷	۷/۸۵±۶/۷۷
MS PowerPoint	۱۰/۱۸±۶/۸۸	۸/۰۷±۶/۸۸
MS Windows	۹/۹۳±۶/۵۱	۸/۷۵ ± ۷/۰۰

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

جدول ۴: اولویت‌های نیازهای آموزشی اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی دانشگاه علوم پزشکی یزد در سایر حیطه‌ها

	اولویت	اعضاء هیئت علمی بالینی	اعضاء هیئت علمی غیر بالینی
		میانگین ± انحراف معیار	میانگین ± انحراف معیار
فعالیت‌های اجرائی و مدیریتی	مدیریت استرس	۱۳/۱۲±۶/۷۸	۱۰/۷۵±۶/۱۲
	مدیریت زمان	۱۲/۶۸±۶/۴۳	۱۰/۳۴ ± ۶/۴۳
	مدیریت آموزشی	۱۲/۶۶±۶/۸۵	۱۰/۵۸±۶/۱۰
	مدیریت استراتژیک	۱۲/۶۵ ± ۶/۰۱	۱۱/۲۰±۶/۲۵
	مدیریت تعارض	۱۲/۳۰ ± ۶/۵۴	۹/۶۵±۵/۰۰
	مدیریت مؤثر جلسات	۱۲/۱۸ ± ۶/۱۰	۱۰/۰۳ ± ۶/۱۴
	تصمیم گیری	۱۱/۹۶ ± ۶/۰۵	۱۰/۲۷ ± ۶/۸۹
	مدیریت پروژه	۱۱/۸۰±۶/۳۲	۹/۸۲ ± ۶/۳۷
	مدیریت عمومی	۱۱/۶۵±۶/۲۱	۹/۵۱±۵/۲۵
	برنامه ریزی نیروی انسانی	۱۱/۴۱±۶/۵۷	۹/۷۹±۶/۱۹
خدمات درمانی و ارتقاء سلامت	آموزش ارائه خدمات ادغام یافته	۱۳/۱۶±۵/۹۲	_____
	نحوه طبابت از راه دور	۱۲/۸۷±۶/۲۴	_____
	نحوه راه‌اندازی و مدیریت مطب و کلینیک	۱۲/۲۴±۶/۳۵	_____
	نحوه آموزش به بیمار	۱۱/۹۶ ± ۶/۷۸	_____
	نحوه اخذ و اجرای استانداردهای ارائه خدمات درمانی	۱۱/۳۵ ± ۶/۰۶	_____
	مهارت ارائه هم‌زمان خدمات درمانی و آموزشی در عرصه‌های مختلف	۱۱/۲۰ ± ۶/۲۱	_____
	قوانین و مقررات حرفه‌ای	۱۱/۱۵ ± ۶/۰۲	_____
	نحوه درخواست و پاسخگویی مشاوره‌های پزشکی	۱۱/۱۱ ± ۶/۳۶	_____
	مهارت ارتباط با دیگران(بیمار، همراهان بیمار، همکاران و دادن خبر بد)	۱۰/۸۴ ± ۶/۵۰	_____
فعالیت‌های تخصصی خارج از دانشگاه	روش‌های ارائه خدمات مشاوره‌ای فردی به جامعه	۱۲/۱۷ ± ۶/۱۴	۱۰/۵۱ ± ۵/۰۷
	اصول و روش‌های ارائه آموزش و مشاوره به جامعه توسط رسانه‌های ارتباط جمعی	۱۱/۸۸ ± ۶/۰۸	۹/۸۶ ± ۵/۰۹
	وظایف و نحوه فعالیت انجمن‌های علمی	۱۱/۸۱ ± ۶/۰۲	۱۰/۳۱ ± ۵/۱۶
آشنایی با آیین نامه‌های مرتبط با ارتقاء	آیین نامه‌های ارتقاء اعضاء هیئت علمی	۱۴/۹۲ ± ۵/۵۱	۱۱/۵۱ ± ۶/۴۰
	آیین نامه دانش پژوهی	۱۴/۵۹ ± ۴/۹۶	۱۱/۵۵ ± ۶/۰۷
	آیین نامه ترفیع پایه	۱۴/۵۴ ± ۵/۴۴	۱۰/۶۸ ± ۶/۴۲
	آیین نامه رکود هیئت علمی	۱۴/۲۰ ± ۵/۸۱	۱۱/۱۳ ± ۶/۶۳

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

بحث

هدف از این مطالعه، تعیین و اولویت بندی نیازهای آموزشی اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی دانشگاه علوم پزشکی یزد بود. اعضاء هیئت علمی بالینی، بیشترین نیاز آموزشی را به آشنایی با آیین نامه‌های مرتبط با ارتقاء و اعضاء هیئت علمی غیر بالینی، به پژوهش اعلام نمودند، با توجه به جدید بودن بحث دانش پژوهی و ارسال آیین نامه رکود هیئت علمی، اعضاء هیئت علمی این دانشگاه نیاز آموزشی خود را به آشنایی بیشتر با این موضوعات اعلام نمودند.

در حیطه آموزش، با توجه به اینکه مهم‌ترین وظیفه اعضاء هیئت علمی است، از نظر اعضاء هیئت علمی بالینی در رتبه پنجم و از نظر اعضاء هیئت علمی غیر بالینی در رتبه سوم قرار داشت. در رابطه با حیطه آشنایی با آیین نامه‌های مرتبط با ارتقاء، مطالعه‌ای جهت مقایسه وجود ندارد، ولی در زمینه حیطه آموزش، وظیفه اصلی هر عضو هیئت علمی آموزش است و بیشترین زمان خود را برای آموزش صرف می‌کند.

در مطالعه‌ای در خصوص میزان وزن هر یک از وظایف مختلف اعضاء هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی، آموزش، بیشترین وزن را به خود اختصاص داده بود (۱۶). در مطالعه‌ای دیگر که به سنجش حجم فعالیت اعضاء هیئت علمی بر اساس شرح وظایف شش‌گانه در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان پرداخته، بیشترین ساعت فعالیت هر هیئت علمی به آموزش اختصاص داشت (۱۷).

باید به فعالیت‌های آموزشی عضو هیئت علمی بهای مناسبی داده شود و فعالیت‌های چشمگیر آموزشی و خلاقیت‌های فردی در این حیطه به خوبی تشویق شوند تا باعث افزایش خلاقیت‌ها و انگیزه‌ها در حیطه آموزشی گردند. در مطالعه‌ای با عنوان: بازنگری در شاخص‌های ارزشیابی اعضاء هیئت علمی بالینی و ارائه الگوی مناسب ارزشیابی، ملاک‌ها و شاخص‌های فعلی ارزشیابی اعضاء هیئت علمی نتوانسته کیفیت کاری و عملکرد آن‌ها را به تصویر بکشد، وزن کمی به آموزش داده شده و پژوهش شامل مقالات، کتب و ... دارای اهمیت و امتیاز زیادی بوده‌اند. اعضاء هیئت علمی توقع داشته‌اند که اهمیت و وزن بیشتری برای فعالیت‌های آموزشی در نظر گرفته شود (۱۸).

از مقوله‌های مهم و حساس حیطه آموزش، نحوه پرورش خلاقیت، ارتقای انگیزه و پرورش تفکر انتقادی و قدرت استدلال در دانشجویان می‌باشد، که در این نیازسنجی، نحوه ارتقاء انگیزه دانشجویان را اعضاء هیئت علمی بالینی، در اولویت چهارم و اعضاء هیئت علمی غیر بالینی، در اولویت دوم حیطه آموزش قرار دادند (۱۹). در این مطالعه طراحی، اجرا و تحلیل آزمون‌های عملی، نحوه طراحی و اجرای آموزش از راه دور، نحوه پرورش تفکر انتقادی و قدرت استدلال در اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی در اولویت‌های ابتدائی قرار داشتند.

در سال‌های اخیر مباحث مربوط به e-Learning باعث شده که اعضاء هیئت علمی در این زمینه اطلاعات بیشتری کسب کنند و خواهان برگزاری کارگاه‌های آموزشی در این زمینه باشند. همچنین در پژوهشی دیگر، کسب تجارب اثربخش در زمینه تفکر انتقادی و حل مسأله جزء بالاترین نیازهای آموزشی بوده است (۲۰). با وجودی که یکی از وظایف اصلی و مهم مدرسان، درگیر شدن در برنامه ریزی و ارائه طرح درس برای دروس خود می‌باشد، اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی در حیطه آموزش کم‌ترین نیاز را به چگونگی تهیه طرح درس اعلام نموده‌اند (۲۱). با در نظر گرفتن طرح درس به عنوان آخرین اولویت در حیطه آموزشی به نظر می‌رسد اساتید کاملاً به آن مسلط هستند هر چند سایر مطالعات این نکته را تایید نمی‌کنند (۲۳ - ۲۱).

در این مطالعه، نحوه انتخاب و تهیه وسایل کمک آموزشی در اولویت آخر قرار گرفتند و این شاید به این دلیل باشد که اساتید محترم نیازی به برگزاری کارگاه در این زمینه احساس نمی‌کنند زیرا در طول سال‌های آموزش به دانشجویان از این وسایل استفاده کرده و با نحوه کاربرد آن‌ها آشنایی کامل پیدا کرده‌اند. در پژوهشی که در دانشکده پزشکی دانشگاه ماساچوست (Massachusetts) آمریکا انجام گرفت، نشان داده

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

شد که مدیران اجرایی ارشد دانشگاه، نیاز به اصلاح و بهبود عملکرد تدریس را جزء اولویت‌های آموزشی اساتید می‌دانند (۷). در ایران نیز، پژوهشی در مورد نیازهای آموزشی اساتید دانشگاه علوم پزشکی گلستان نشان داد که اساتید نیاز به برگزاری کارگاه‌های روش تدریس را به عنوان اولویت آموزشی اعلام کرده‌اند (۲۴).

اساتید بالینی در حیطه پژوهش، بیشترین نیاز را به مهارت تحلیل آماری داده‌ها و اساتید غیر بالینی به نحوه ارزیابی و داوری طرح‌های تحقیقاتی اعلام نمودند، در این زمینه به نظر می‌رسد که کارگاه‌های برگزار شده تا کنون از نظر طول مدت برگزاری و محتوی آموزشی، متناسب با نیاز اساتید طراحی نشده و شرکت در کارگاه‌های مربوطه نتوانسته جوابگوی نیاز آنان باشد. در این مورد، نتایج مطالعه‌ای در دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان نشان داده که اولویت پنجم اعضاء هیئت علمی کارگاه‌های آنالیز و نرم افزارهای آماری بوده و مقاله نویسی به زبان انگلیسی در اولویت سوم قرار داشته است (۲۵).

سه اولویت آخر حیطه پژوهش در اساتید بالینی در این مطالعه شامل: روش‌های مؤثر ارتباط با مراکز صنعتی، مدیریت پروژه‌های پژوهشی و مهارت ارائه گزارش تحقیق در همایش‌های علمی و در اساتید غیر بالینی، آموزش نحوه سفارش و دریافت کتب و مجلات مورد نیاز، نحوه راهنمایی و نظارت بر پایان نامه‌ها و مهارت ارائه گزارش تحقیق در همایش‌های علمی بود.

همه ساله همایش‌های علمی زیادی در کشور در زمینه‌های مختلف برگزار می‌شود ولی در واقع استفاده مؤثری که انتظار می‌رود از این همایش‌ها به عمل آید، نمی‌شود و افرادی که در این همایش‌ها گزارش تحقیق ارائه می‌دهند مهارت کافی در این زمینه را ندارند. در حیطه توسعه فردی، کم‌ترین نیاز، آموزش Word, Windows, PowerPoint Internet Explorer اعلام شده است که نمی‌تواند به علت کم اهمیت بودن آن باشد، زیرا فناوری اطلاعات، ابزاری نیرومند برای ارتقای کیفیت آموزش و پژوهش است (۲۶ تا ۲۸). پس احتمالاً علت قرار گرفتن آن در اولویت‌های آخر، می‌تواند به علت توانمند بودن اعضاء هیئت علمی در این زمینه باشد که تعدادی از مطالعات نیز این مورد را تأیید می‌نماید (۳۱ - ۲۸). به نظر می‌رسد با گذشت زمان و برقراری کارگاه‌های متعدد در مورد رایانه، اعضاء هیئت علمی بالینی و غیر بالینی به این مهارت‌ها تسلط پیدا نموده باشند.

اولویت اول در اساتید بالینی در حیطه توسعه فردی، نگارش متون علمی تخصصی و در اساتید غیر بالینی نحوه خود ارزیابی و ارزیابی از همکار بود، امروزه انتشار مقاله و متون علمی و تخصصی اهمیت فراوانی یافته و علوم مختلف در مجلات داخلی و خارجی، متون و مقالات مربوط به خود را انتشار می‌دهند و یکی از مواردی که در ارتقای هیئت علمی امتیاز دارد، نگارش متون علمی و تخصصی بوده و این‌ها دلایل در اولویت اول قرار گرفتن این مورد در حیطه توسعه فردی می‌باشد.

همچنین اساتید غیر بالینی به دلیل اینکه روش تدریس خود را ارزیابی کنند، ترجیح می‌دهند در حین اینکه خود را ارزیابی می‌کنند، یکی از همکاران هم او را ارزیابی کند، که در واقع این نوع از روش ارزیابی تأثیر به سزایی در ارتقاء روش تدریس دارد.

یادگیری مهارت های زندگی (کنترل عواطف، خود ابرازی، خلاقیت، خوش بینی و ...) در اساتید بالینی رتبه ۹ و در اساتید غیر بالینی رتبه ۷ را داشت در صورتی که ویژگی‌های شخصیتی و اخلاقی اعضاء هیئت علمی در بهبود کیفیت آموزش، و توانایی آنان در ایجاد انگیزه مناسب در جهت فراگیری هر چه بیشتر دانش و مهارت‌ها اثر بسیار دارد (۳۴-۳۲). در این مطالعه، چگونگی استفاده از دوره های کوتاه مدت، دراز مدت و فرصت مطالعاتی، در اعضاء هیئت علمی غیر بالینی اولویت ششم و در اساتید بالینی اولویت چهارم را به خود اختصاص داد. در نیازسنجی آموزشی اساتید در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد که در سال ۱۳۸۳ انجام شد، این مورد اولویت اول را کسب نمود (۳۵).

اساتید بالینی در حیطه فعالیت‌های اجرایی و مدیریتی، اولویت‌های اول نیاز آموزشی خود را مدیریت استرس، مدیریت

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

زمان و مدیریت آموزشی و اساتید غیر بالینی، مدیریت استراتژیک، مدیریت استرس و مدیریت آموزشی اعلام نمودند. که می‌تواند به دلیل تراکم و تعدد زیاد کاری اساتید باشد، مثلاً اساتید بالینی هم باید به فعالیت‌های آموزشی دانشگاه و هم به فعالیت‌های بالینی بیمارستان بپردازند.

پژوهشی در زمینه نیازسنجی مدرسین گروه داخلی در آمریکا، بیشترین فراوانی برای آموزش‌های آتی مربوط به مدیریت زمان بوده است (۳۶). همچنین در مطالعه‌ای که توسط مریم آویژگان و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام شد مدیریت زمان اولویت اول را کسب نمود (۳۸).

دانشکده پزشکی دانشگاه ماساچوست آمریکا نیز پژوهشی در زمینه نیازسنجی اساتید به منظور ارتقاء و توسعه آن‌ها و برنامه‌ریزی و استفاده از منابع موجود انجام داده است. مدیران اجرایی ارشد در این دانشگاه نیاز به آموزش: مدیریت زمان، فرهنگ سازمانی، کار گروهی، اصلاح و بهبود عملکرد تدریس، تحقیق و عملکرد بالینی را اولویت بندی نموده‌اند (۷). ولی در این پژوهش در اساتید بالینی، برنامه‌ریزی نیروی انسانی، مدیریت عمومی و مدیریت پروژه و در اساتید غیر بالینی، مدیریت عمومی، مدیریت تعارض و برنامه ریزی نیروی انسانی جزء سه اولویت آخر بودند. پس لازم است اعضاء هیئت علمی در خصوص فعالیت‌های اجرایی و مدیریتی ارتقاء یابند تا ضمن مدیریت و رهبری سیستم، بتوانند به نحو شایسته و مطلوب، شرح وظایف و مسئولیت‌های گسترده خویش را مدیریت نمایند. اهمیت مهارت مدیریت استرس، به ویژه با توجه به نتایج مطالعه‌ای که نقش استرس‌های شغلی و تعارض وظایف را در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران بررسی کرده و نشان داد که در گروه مورد بررسی سطح این تعارض‌ها از حد متوسط بالاتر است، بیشتر باید مورد توجه قرار گیرد (۳۷).

در حیطه فعالیت‌های تخصصی خارج از دانشگاه، در اساتید بالینی و غیر بالینی، روش‌های ارائه خدمات مشاوره‌ای فردی به جامعه بالاترین اولویت را به خود اختصاص داد که مطالعه‌ای برای مقایسه یافت نشد، و اولویت آخر این حیطه در اساتید غیر بالینی اصول و روش‌های ارائه آموزش و مشاوره به جامعه توسط رسانه‌های ارتباط جمعی و در اساتید بالینی، وظایف و نحوه فعالیت انجمن‌های علمی بود. در مطالعه‌ای که توسط مریم آویژگان و همکاران در اصفهان انجام شده این مورد جزء اولویت اول در این حیطه بود.

آخرین حیطه در این پژوهش مربوط به آشنایی با آیین نامه‌های مرتبط با ارتقاء بود که این حیطه را خود پژوهشگر با توجه به تغییراتی که در نیازهای آموزشی انجام شده و بحث دانش پژوهی در اعضاء هیئت علمی و ارسال آیین نامه رکود هیئت علمی و ارائه برنامه متناسب، به این پرسشنامه افزوده است. در این حیطه، آیین نامه‌های ارتقای اعضاء هیئت علمی بالاترین اولویت و آیین نامه رکود هیئت علمی آخرین اولویت را به خود اختصاص داد. در اساتید بالینی سه اولویت اول در حیطه خدمات درمانی و ارتقای سلامت شامل: آموزش ارائه خدمات ادغام یافته، نحوه طبابت از راه دور و نحوه راه‌اندازی و مدیریت مطب و کلینیک بود. با توجه به جدید بودن نحوه طبابت از راه دور و عدم آموزش اساتید در این زمینه، باید کارگاه‌های آموزشی با استفاده از مدرسان با سابقه در این زمینه برگزار شود. مشکلات و محدودیت‌هایی که در این پژوهش مطرح می‌باشد این است که چون این مطالعه به صورت توصیفی انجام شده، فقط اولویت نیازها مشخص شده و باید کارگاه‌های آموزشی به جهت رفع این نیازها برای اساتید طراحی، برنامه‌ریزی و اجرا شود تا نتایج این پژوهش عملی گردد.

نتیجه‌گیری

اعضاء هیئت علمی بالینی به هر هفت حیطه اصلی، به ویژه آیین نامه‌های مرتبط با ارتقاء و اعضاء هیئت علمی غیر بالینی به پژوهش نیاز آموزشی دارند، پیشنهاد می‌گردد، برای برنامه ریزی اهمیت و وزن هر هفت حیطه به صورت استاندارد مشخص شود.

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

References

1- Boucher BA, Chyka PJ, Fitzgerald WL, Hak LJ, Miller DD, Parker RB, et al. A comprehensive approach to faculty development. Am J Pharm Educ 2006 Apr 15; 70(2): 27.

2-Crosby JR. Staff development. In: Dent JA, Harden RM, editors. A practical guide for medical teachers. Edinburgh: Churchill Livingstone. 2001.

3-Mahoodi M. (Translator). A handbook for medical teachers. Newbel D, Canon R. (authors). 1st Ed. Tehran: Ministry of Health and Medical Education. 1997. [Persian]

4- Pololi LH, Dennis K, Winn GM, Mitchell J. A needs assessment of medical school faculty: caring for the caretakers. J Contin Educ Health Prof 2003 23(1): 21-9.

5- Zareiyan Jahromi A, Ahmadi F. Learning needs assessment in bachelor of nursing students: a qualitative research. Iranian Journal of Medical Education 2005; 2(5): 86-98. [Persian]

6-Yarmohammadian MH, Bahrami S, Forughi Abari AA. Health directors and experts, and proper need. Iranian Journal of Medical Education 2003; 1(3): 69-75. [Persian]

7-Jaffari F, Yousefy A. The viewpoints of continuing medical education directors and experts about the characteristics of an effective needs assessment model for physicians, dentists and pharmacists. Iranian Journal of Medical Education 2004; 2(4): 43-51. [Persian]

8-Hitchcock MA, Stritter FT, Bland CJ. Faculty development in the health professions: conclusions and recommendations. Med Teach 1992; 14(4): 295-309. [Persian]

9- Grimes DA, Schulz KF, Droegemueller W, Munsick RA, Lisanti S. A faculty development course in obstetrics and gynecology. Am J Obstet Gynecol 2000 Oct; 183(4): 1041-4.

10- Steinert Y, Mann K, Centeno A, Dolmans D, Spencer J, Gelula M, Prideaux D. A systematic review of faculty development initiatives designed to improve teaching effectiveness in medical education: BEME Guide No. 8. Med Teach 2006 Sep; 28(6): 497-526.

11- Sachdeva AK. Use of effective feedback to facilitate adult learning. J Cancer Educ 1996 Summer; 11(2): 106-18.

12- Hitchcock MA, Hekelman FP, Monteiro M, Snyder CW. Acquiring professional academic skills. Fam Med 1997 Apr; 29(4): 266-9.

13- Schindler N, Winchester DP, Sherman H. Recognizing clinical faculty's contributions in education. Acad Med 2002 Sep; 77(9): 940-1.

14- Ministry of Health and Medical Education. Overview and how to determine the duties and evaluation and monitoring the activities of Faculty members of the University of Medical Sciences and dependent institutions Ministry of Health and Medical Education. Tehran: Educational Council. 2004. [Persian]

15- Salami Ranjbaran H, Amini A, Naderfam SH. Association of Academic Proficiency of Faculty members of Tabriz University of Medical Sciences and their teaching method. Proceedings of the 8th Nathional Conference of Medical Education, 2007 Mar 6-8. Kerman: Kerman University of Medical Sciences. 2007: 130. [Persian]

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

16- Haghdost AA, Sarafinezhad A, Safizadeh H. The weight of each of the different tasks of faculty members of Kashan University of Medical Sciences in terms of principles of writing course plan. Proceedings of the 7th Nathional Conference on Medical Education, 2005 Nov 12-15. Tabriz: Tabriz University of Medical Sciences. 2005: 197. [Persian]

17- Pourmiri M, Yousefi M, Changiz T. Measurement of activity volume of faculty members based on sextet duties in Isfahan University of Medical Sciences. Proceedings of the 9th Nathional Conference on Medical Education, 2008 March 4-6. Yazd: Yazd University of Medical Sciences. 2008: 247. [Persian]

18- Hosaini J, Haji F, Niae M, Nouri M, Blordi A, Negahban E. Overview of the clinical faculty evaluation indices, provide an appropriate model for assessing. Proceedings of the 8th Nathional Conference of Medical Education, 2007 Mar 6-8. Kerman: Kerman University of Medical Science, 2007: 115. [Persian]

19- Farhadian F, Tootoonchi M, Changiz T, Haghani F, Oveis Gharan SH. Faculty members' skills and educational needs concerning clinical teaching methods in Isfahan University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education 2007; 1(7): 109-18. [Persian]

20- Riner ME, Billings DM. Faculty development for teaching in a changing health care environment: a statewide needs assessment. J Nurs Educ 1999 Dec; 38(9): 427-9.

21- Miri V (Translator). Handbook for college teaching Miller. Wilbur R, Miller M (Authors). Tehran: Samt. 2001. [Persian]

22- Vakili Z, Moniri R, Mahdiyan M, Hoseinian M, Saberi F, Miranzadeh S. Evaluation of medical science course plans developed by faculty members of Kashan University of Medical Sciences in terms of principles of writing course plan. Proceedings of the 7th Nathional Conference on Medical Education, 2005 Nov 12-15. Tabriz: Tabriz University of Medical Sciences. 2005: 197. [Persian]

23- Ghahremani F, Ghobadi K, Hosaini F, Ghalandi M. Comparison of course plan implementation by professor of Shiraz University of Medical Sciences. Proceedings of the 9th Nathional Conference on Medical Education, 2008 Mar 4-6. Yazd: Yazd University of Medical Sciences. 2008: 9. [Persian]

24- Khajehmirzae AR, Abasi A. Evaluation of educational needs of faculty members and its influencing factors in Golestan University of Medical Sciences. Proceedings of the 6th Nathional Conference on Medical Education, 2004. Tehran: Shahid Beheshti University of Medical Sciences. 2004: 75. [Persian]

25- Bakhshi H, Amjadi Z, Arsalan E. Evaluation of educational needs of faculty members of Rafsanjan University of Medical Sciences. Proceedings of the 8th Nathional Conference of Medical Education, 2007 Mar 6-8. Kerman: Kerman University of Medical Science. 2007: 213. [Persian]

26- Taghavi A, Gholami M, Gholami M. Evaluation of satisfaction level of faculty Members about efficacy of computer assisted instruction in research empowerment in clinical research development centers of Namazi Hospital. Special Supplement for 9th Nathional Congress on Medical Education, 2008 Mar 4-6. Yazd: Yazd University of Medical Sciences. 2008: 98. [Persian]

27- Momtazmanesh N, Shogi Shafaghabadi F. Evaluation of medical university faculty members' opinions about IT. Proceedings of the 9th Nathional Conference of Medical Education, 2008 Mar 4-6. Yazd: Yazd University of Medical Sciences. 2008: 101. [Persian]

28- Bahadorani M, Yamani N. Evaluation of knowledge, attitude and practice of university

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

faculty members about application of computers, the world wide web in education in Isfahan University of Medical Sciences. Proceedings of the 5th Nathional Conference of Medical Education, 2003 Mar. Shiraz: Shiraz University of Medical Sciences. 2003: 34. [Persian]

29- Jafari Nodoshan S, Jokar A, Zarepour R, Ghafari Nodoshan H. Evaluation of the capabilities, requirements of Yazd Shahid Sadoughiye faculty members in the field of computers and internet use. Proceedings of the 9th Nathional Conference of Medical Education, 2008 Mar 4-6. Yazd: Yazd University of Medical Sciences. 2008: 111. [Persian]

30- Khatibi R, Saedpanah M, Tayebi Arasteh M, Rezae MJ, Moghbel H, Masayeli M. Evaluation of familiarity and using methods of computer in non-clinical professors of Kurdistan Medical University. Proceedings of the 9th Nathional Conference of Medical Education, 2008 Mar 4-6. Yazd: Yazd University of Medical Sciences. 2008: 216. [Persian]

31- Gholami H, Dejkam M, Valae N. Skill level evaluation of the using computer and internet technology in faculty members. Iranian Journal of Medical Education 2003; 7: 40. [Persian]

32- Ayatolahi J, Bahrolomi R, Ayatolahi M, Ayatolahi F. Perspectives of Yazd Shahid Sadoughi University students' about priorities in teachers' evaluation. Proceedings of the 9th Nathional Conference of Medical Education, 2008. Yazd: Yazd University of Medical Sciences. 2008: 47. [Persian]

33- Osati Z, Hosainabadi F, Meshkani Z. Evaluation of characteristics of an effective professor from medical students' view at Tehran University of Medical Sciences. Special Supplement for 6th Nathional Congress on Medical Education, 2004. Tehran: Shahid Beheshti University of Medical Science. 2004: 84. [Persian]

34- Ehtesabi A, Moshiri Z, Baghae R. Evaluation of characteristics of a good teacher from medical students' view of Orumieh University of Medical Sciences. Proceedings of the 7th Nathional Conference of Medical Education, 2005 Nov 12-15. Tabriz: Tabriz: University of Medical Sciences. 2005: 110. [Persian]

35- Avijgan M, Karamalian H, Ashourioun V, Changiz T. Educational needs assessment of medical schools' clinical faculty members in Isfahan University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education 2009; 9(2): 93-102.

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

Educational needs of faculty members of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2011

S. S. Mazloomy Mahmoodabad (PhD)[1] ,S. Norouzi (PhD)[2], A. Norouzi (MSc)[3],M. Mirzaei Alavijeh (MSc)[4]

1. Health Education Department, Yazd University of Medical Sciences.Yazd.Iran
2. PhD Student- Department of Health Education and Promotion,Yazd University of Medical Sciences
3. Student -Department of Medical Education, Tehran University of Medical Sciences (TUMS)
4. Department of Health Education and Promotion, Yazd University of Medical Sciences

Received: 4 Apr 2012 ***Accepted: 12 Jul 2012***

Abstract

Introduction: Identifying educational needs is an essential step in planning faculty development programs. It plays an important role in promoting the quality of education. The aim of this study was to determine and prioritize the educational needs of clinical and non clinical faculty members of Faculty of Medicne of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences.

Methods: A questionnaire was developed for this cross-sectional study using the indices identified by reviewing the literature. The questionnaire was sent to all faculty members of Medical Faculty (n=260). The items were scored from 1 to 20 according to the importance of the educational needs. Data was analyzed by SPSS software.

Results: Different areas of educational needs of the clinical faculty members were respectively prioritized as: familiarity with National Medical Universities Ranking Schemeresearch, personal development, administrative and executive activities, education, specialized activities outside the university and health services and health promotion. In the non clinical faculty members: research, familiarity with National Medical Universities Ranking Schemeeducation, personal development, specialized activities outside the university, administrative and executive activities. The first priority of education in the clinical faculty members was design, implementation and analysis of oral exams. In research domain priorities were data analysis skills and the first priority of education in the non clinical faculty members was how to foster critical thinking and reasoning in research and critical appraisal skills.

Conclusion: Faculty members need all of the seven studiedmajor areas. It is recommended further research to determine the weight of these seven areas using a standard method.

Keywords: Education, Faculty members, Needs assessment, Medical school, Prioritization.

*Corresponding author's email: Norouzi62@yahoo.com

This paper should be cited as:
Mazloomy Mahmoodabad S.S, Norouzi S, Norouzi A, Mirzaei Alavijeh M. ***Educational needs of faculty members of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2011***. Journal of Medical Education and Development. 2012; 7(3): 79-92

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-24]